

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3440
Karar No : 2019/4735

HUKUK MÜŞAVİRLİĞİ
Tarih: 29.4.2020
Sayı: 4069

TEMYİZ EDEN (DAVACILAR) : 1- Karataş Otomotiv İnşaat Nakliyat Turizm Mimarlık
Mühendislik ve Servis Hizmetleri Ticaret Limited Şirketi
2- Salih Zeki Karataş
VEKİLLERİ : Av. Ahmet Akgül
Onur Sok. No:26/7 Maltepe - Çankaya/ANKARA

KARŞI TARAF (DAVALI) : Rekabet Kurumu
Üniversiteler Mah. 1597 Cad. No:9 - Çankaya/ANKARA
VEKİLİ : Hukuk Müşaviri Vekili Mehmet Akif Kayar - Aynı adreste

İSTEMİN KONUSU : Danıştay Onüçüncü Dairesinin 09/05/2018 tarih ve
E:2012/722, K:2018/1673 sayılı kararının temyizden incelenerek bozulması istenilmektedir.

YARGILAMA SÜRECİ :

Dava konusu istem: Davacıların şikâyet başvurusu üzerine yapılan önaraştırma neticesinde tesis edilen, soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine ilişkin Rekabet Kurulunun (Kurul) 27/10/2011 tarih ve 11-54/1384-494 sayılı kararının iptali istenilmiştir.

Daire kararının özeti: Danıştay Onüçüncü Dairesinin 09/05/2018 tarih ve E:2012/722, K:2018/1673 sayılı kararıyla;

2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin "Muafiyetin Genel Koşulları" başlıklı 4. maddesinde, "Muafiyet hükümleri, dikey anlaşmanın aşağıdaki koşulları taşıması kaydıyla sağlayıcının motorlu taşıt veya yedek parça ya da bakım ve onarım hizmeti sağladığı ilgili pazardaki pazar payının %30'u; motorlu taşıtların dağıtımı için niceliksel seçici dağıtımın tercih edildiği anlaşmalarda ise %40'ı geçmemesi durumunda uygulanır. Niteliksel seçici dağıtım sistemi oluşturan anlaşmalar için pazar payı eşiği bulunmamaktadır.

Tek elden sağlama yükümlülüğü içeren dikey anlaşmalarda muafiyet, alıcının anlaşma konusu malları ve hizmetleri aldığı ilgili pazardaki payının %30'u aşmaması koşuluyla uygulanır.

Muafiyet,

a) sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmada, dikey anlaşmadan doğan hakların ve yükümlülüklerin, dağıtım sisteminde bulunan ve dağıtıcı veya yetkili servis tarafından seçilen başka bir dağıtıcıya veya yetkili servise aktarılmasına sağlayıcının rıza göstermesi,

b) sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmada, sağlayıcının karşı tarafın bu Tebliğ uyarınca sınırlanamayacak davranışlarda bulunması nedeniyle

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3440
Karar No : 2019/4735

anlaşmayı feshi ihbarla sona erdirmesini engellemek için, bu bildirimini feshin detaylı ve objektif gerekçelerini içerecek biçimde yazılı olarak yapması yükümlülüğünün getirilmesi,

c) sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmanın,

1) en az beş yıl süreli olması ve anlaşmada yer alacak olan yenilememe isteğini anlaşmanın sona ermesinden asgari altı ay önce bildirmeyi her iki tarafın da kabul etmesi veya,

2) belirsiz bir süre için yapılması halinde feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması ancak bu sürenin; sağlayıcının anlaşmaya son vermesi durumunda kanundan veya anlaşmadan dolayı uygun bir tazminat ödemek zorunda olduğu veya dağıtım sisteminin önemli bir kısmını ya da tamamını yeniden düzenlemesinin zorunlu olması nedeniyle sağlayıcının anlaşmayı sona erdirmesi hallerinde en az bir yıla indirilmesi, koşullarıyla uygulanır. **Ancak bu durum, taraflardan birinin ana yükümlülüklerinden birini yerine getirmemesi nedeniyle diğer tarafın anlaşmaya son verme hakkını etkilemez.**

Muafiyet, anlaşmanın her iki tarafa da anlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak ortaya çıkacak anlaşmazlıkları, tarafların mahkemeye başvuru hakkına hanel getirmeksizin, bağımsız bir uzmana ya da hakeme götürme hakkını tanıması halinde uygulanır. Aşağıdaki konulara ilişkin anlaşmazlıklar bunlara örnek olarak verilebilir:

a) mal ve hizmet sağlama yükümlülükleri,

b) satış hedeflerinin konulması ya da bu hedeflere ulaşılması,

c) stok taşıma yükümlülüğünün yerine getirilip getirilmediği,

d) teşhir aracı sağlama ve kullanma yükümlülüğü,

e) değişik markaların satışı ile ilgili sağlayıcının öne sürdüğü koşullar,

f) yetki verilmemiş bir tesis yerinde faaliyet göstermesinin engellenmesinin, otomobil veya hafif ticari araç dışındaki motorlu taşıt aracı dağıtıcısının işini büyütmesini sınırlandırıp sınırlandırmayacağı,

g) anlaşmanın fesih bildiriminde gösterilen gerekçelerin anlaşmanın feshini haklı gösterip göstermeyeceği." kuralına yer verildiği;

Dosyanın incelenmesinden, Karataş Otomotiv İnşaat Nakliyat Turizm Mimarlık Mühendislik ve Servis Hizmetleri Ticaret Limited Şirketi (Karataş Otomotiv) ve Salih Zeki Karataş tarafından, 18/07/2011 tarihinde Rekabet Kurumuna sunulan dilekçede özetle, Karataş Otomotiv ile MAİS Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş. (MAİS) ve Dacia Otomobilleri Satış, Satış Sonrası ve Dağıtım Hizmetleri A.Ş. (Dacia) arasında imzalanan ve söz konusu marka araçların ve yedek parça ile aksesuarlarının satın alınması, perakende satışı, servis ve bakımı konularını kapsayan yetkili satıcılık sözleşmelerinin akdedildiği, bununla birlikte MAİS ile akdedilen sözleşmenin cari hesap bakiyesi gerekçe gösterilerek haksız ve ani feshi nedeniyle sona erdirildiği, Dacia ile akdedilen sözleşmenin ise ana şirket konumundaki

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/3440

Karar No : 2019/4735

MAİS'in haksız ve ani feshi kapsamında fesih bildirimine konu edilmeksizin fiilen sona erdirildiği, her iki sözleşmeye ilişkin fesih işlemlerinde 2005/4 sayılı Tebliğ ve söz konusu sözleşmelerde belirtilen feshi ihbar sürelerine uyulmadığı, ani fesih nedeniyle Karataş Otomotiv'in Tebliğ'de düzenlenen "bağımsız bir uzmana ya da hakeme gitme hakkını" kullanmadığı iddialarına yer verildiği, şikâyet başvurusu üzerine yapılan önaraştırma neticesinde dava konusu Kurul kararıyla soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine karar verildiğinin anlaşıldığı;

Aktarılan Tebliğ'in 4. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinin 2 numaralı alt bendine göre, bir anlaşmanın grup muafiyeti kapsamında olabilmesi için sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmanın belirsiz bir süre için yapılması halinde kural olarak feshi ihbar süresinin her iki taraf için de en az iki yıl olması gerektiği; ancak, Tebliğ'de de açıkça belirtildiği üzere; bu durumun, taraflardan birinin ana yükümlülüklerinden birini yerine getirmemesi nedeniyle diğer tarafın anlaşmaya son verme hakkını etkilemeyeceği;

Tebliğ'in 4. maddesinin dördüncü fıkrasında, muafiyetin, anlaşmanın her iki tarafa da anlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak ortaya çıkacak anlaşmazlıkları, tarafların mahkemeye başvuru hakkına hanel getirmeksizin, bağımsız bir uzmana ya da hakeme götürme hakkının tanınması halinde uygulanacağına ifade edildiği, bu hallerde örnekler verilmiş olduğu, bunlardan birinin de "anlaşmanın fesih bildiriminde gösterilen gerekçelerin anlaşmanın feshini haklı gösterip göstermeyeceği" olduğu;

Olayda, ilk olarak 03/12/2009 tarihinde MAİS tarafından Karataş Otomotiv'e çekilen ihtarnamede, taraflar arasındaki ticari ilişki devam ederken vadesi geçmiş borçların ödenmediğinin, ödenmeyen borçların devamlı olarak teminat limitlerini aştığının belirtilerek, bu durumun Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin "Ödemeler ve Borç Teminatlar" ve "Sözleşmenin Feshi" başlıklı sırasıyla 16. ve 29. madde hükümleri uyarınca fesih nedeni oluşturduğunun ifade edildiği ve son olarak söz konusu hususun on beş gün içerisinde çözüme kavuşturulmaması halinde sözleşmenin hukuken feshedileceğinin hatırlatıldığı; ardından, 07/01/2010 tarihinde, "Sözleşmenin fesih ile borç bildirim ve Cari Hesap Sözleşmesinin kat edilerek borçların ödenmesi ihtarındır" konulu fesih bildirimini yapıldığı, son olarak 13/01/2010 tarihinde de, "29/12/2006 tarih 63227 ve 63228 yevmiye no.lu sözleşmelerin fesih sebebi ile RENAULT/DACIA marka ve logo, yazı, tabela ve basılı evraklarının kaldırılması ihtarındır." konulu bir başka ihtarname keşide edildiğinin görüldüğü;

Bu durumda, Tebliğ'in 4. maddesinin üçüncü ve dördüncü fıkrasına göre anlaşma, taraflardan birinin ana yükümlülüklerinden birini yerine getirmemesi nedeniyle feshedilmiş iki yıllık fesih ihbar süresinin uygulanmayacağı, davaya konu olayda MAİS tarafından, anlaşmanın fesih sebebinin "cari hesaplar ve vadesinde ödenmediği iddia edilen borçlar" olarak ifade edildiği, söz konusu fesih sebeplerinin ana yükümlülüklerle ilişkin olup olmadığı veya Karataş Otomotiv'in söz konusu yükümlülüklerini yerine getirip getirmediği, ayrıca anlaşmanın fesih bildiriminde gösterilen gerekçelerin anlaşmanın feshini haklı gösterip

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU
Esas No : 2018/3440
Karar No : 2019/4735

göstermediği de Rekabet Kurumunun değil, adli yargı mercilerinin görev alanında bulunduğundan, hâlihazırda MAİS ve Dacia tarafından anlaşmanın ana yükümlülüklerle aykırılık nedeniyle feshedilip edilmediğine ilişkin yetkili ve görevli mahkemelerce yapılan bir tespitin de bulunmadığı anlaşıldığından, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikâyetin reddine yönelik olarak tesis edilen dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

TEMYİZ EDENLERİN İDDİALARI _____ : Davacılar tarafından, dava konusu işlemde hâkim durumun kötüye kullanılması ile ilgili şikâyetlerinin incelenmediği, davacı şirketin sözleşmede yer alan ana yükümlülüklerle aykırı hareket etmediği, davalı idarenin kendi Tebliği'ne aykırı hareket ettiği ileri sürülmektedir.

KARŞI TARAFIN SAVUNMASI _____ : Davalı idare tarafından, Danıştay Onüçüncü Dairesince verilen kararın usul ve hukuka uygun bulunduğu ve temyiz dilekçesinde öne sürülen nedenlerin, kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte olmadığı belirtilerek temyiz istemlerinin reddi gerektiği savunulmaktadır.

DANIŞTAY TETKİK HÂKİMİ NURAY AVCIOĞLU'NUN DÜŞÜNCESİ : Temyiz istemlerinin reddi ile Daire kararının onanması gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay İdari Dava Daireleri Kurulunca, Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra gereği görüşüldü:

HUKUKİ DEĞERLENDİRME:

Danıştay dava dairelerinin nihai kararlarının temyizen incelenerek bozulması, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 49. maddesinde yer alan;

- "a) Görev ve yetki dışında bir işe bakılmış olması,
- b) Hukuka aykırı karar verilmesi,
- c) Usul hükümlerinin uygulanmasında kararı etkileyebilecek nitelikte hata veya eksikliklerin bulunması" sebeplerinden birinin varlığı hâlinde mümkündür.

Temyizen incelenen karar usul ve hukuka uygun olup, temyiz dilekçesinde ileri sürülen iddialar kararın bozulmasını gerektirecek nitelikte görülmemiştir.

KARAR SONUCU:

Açıklanan nedenlerle;

1. Davacıların temyiz istemlerinin reddine,

T.C.
DANIŞTAY
İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

Esas No : 2018/3440

Karar No : 2019/4735

2. Davanın yukarıda özetlenen gerekçeyle reddine ilişkin Danıştay Onüçüncü Dairesinin temyize konu 09/05/2018 tarih ve E:2012/722, K:2018/1673 sayılı kararının **ONANMASINA,**

3. Kesin olarak, 30/10/2019 tarihinde oybirliği ile karar verildi.

Başkan
Hasan
GÜZELER

Üye
Yalçın
EKMEKÇİ

Üye
Doç. Dr. Selami
DEMİRKOL

Üye
Bilal
ÇALIŞKAN

Üye
Turgay Tuncay
VARLI

Üye
Oğuz
YAĞLICI

Üye
Hasan
ODABAŞI

Üye
Yunus
AYKIN

Üye
Muhsin
YILDIZ

Üye
Hasan
ÖNAL

Üye
Selbi
KOCA